

Midőn tehát a vonatkozó felterjesztés megtételére Nagyméltóságodat ezennel felkérném, van szerencsém megemlíteni, hogy a kegyelmi tény alapjául azon okok mellett, melyek a fent hivatkozott átiratban is már jelezték, felhozható volna az a körülmény, hogy a vádlott szerkesztőnek politikai magatartása időközben megjavult, tettét megbánta, s ígéretet tett arra, hogy mérsékelt magatartást fog tanúsítani, ami politikai szempontból előnyösnek lesz mondható.

Budapest, 1904. évi szeptember hó 27-én.

Tisza

B

1904 okt. 7

Plósz Sándor igazságügy-miniszter felterjesztése az uralkodóhoz a Supilo Ferenc ellen folyó sajtórendészeti eljárás királyi kegyelem útján történő megszüntetése tárgyában

Ig. Min. 1904 R 8061 (32251)¹

32 251. szám
I.M.III. 1904.

Legkegyelmesebb Úr!

A *Novi List* című horvát nyelven megjelenő fiumei lapnak múlt (1903.) évi február hó 10-én kiadott 32. számában: *Üldözések Magyarországon* feliratú — továbbá múlt évi május hó 25-én megjelent 116. számában: *Események Horvátországban* feliratú, végre a múlt évi november hó 17-én, december hó 25-én és 29-én megjelent 260., 283. és 293. számaiban *Küzdelem a nyelvért*, továbbá *Magyarosítás Magyarországon és Horvát—Olasz megegyezés* feliratú cikkek közzététele által elkövetett és a büntető törvénykönyv 172. § második bekezdésébe ütköző, nemzetiségi gyűlöletre való izgatás ötrendbeli vétsége miatt a budapesti királyi ügyészség az itteni királyi törvényszék előtt három sajtóper indított.

A bűnügyi vizsgálat befejezése után a nevezett vádhatóság mind a három ügyben, és pedig folyó évi május hó 15-én, június hó 7-én és július hó 1-én a $\cdot/\cdot-^3/$ alatt legalázatosabban idecsatolt bűnügyi iratok szerint Supilo Ferenc dalmátországi, ragusa vecduai származású, 34 éves, nőtlen, büntetlen előéletű fiumei lakos mint a nevezett lapnak felelős szerkesztője ellen vádiratot nyújtott be.

Ezen vádiratok mindegyike ellen a terhelt egyén kifogásokat adott be, amelyeknek tárgyalására a budapesti királyi büntető törvényszék folyó évi november hó 3-ik napját tűzte ki.

A legeöl felsorolt cikkben foglalt idézet a terhelt védekezése szerint a *Novi Szrbobran* című zágrábi hírlapból vétetett át, mely cikknek közlése miatt a lap ellen a sajtóügyi megtorló eljárás nem indított meg.

A múlt évi május hó 25-én megjelent cikk az előző napon a laibachi szlovén gyűlésen történteket írta le, és közölte az ott elmondott beszédeket, valamint a gyűlés által hozott határozatot.

A december hó 29-én megjelent cikkre vonatkozólag a terhelt azzal védekezik, hogy azt a *Courriere della Sera* című milánói lapból vette át, a november hó 17-én és december hó 25-én kiadott cikkekért a felelősséget elvállalta ugyan, de állítása szerint azokat nem ő írta.

A megjelölt hírlapi cikkek és az azokban idézett beszédek a múlt évi horvátországi politikai zavargások idejében és a velük összefüggő izgalom hatása alatt keletkeztek, mely izgalom azonban már megszűntek.

Nincs azonban kizárva, hogy e sajtóperek tárgyalása, és a terheltnek esetleges elítéltetése újabb izgalmakat kelthessen — és okul vagy alkalmul szolgálhat a köznyugalom és a közbéke megzavarására.

¹ Az iratot az 1962 tavaszán tartott ellenőrzés alkalmával nem találtuk a helyén.

Felsőged magyar miniszterelnöke folyó évi szeptember hó 27-én 4436. szám alatt hozzám intézett és 4/. alatt alázattal ide mellékelt átirata szerint a köznyugalom megóvása céljából kívánatosnak nyilvánította azt, hogy ezen büntető eljárásnak Felsőged legfelsőbb kegyelme útján megszüntetésére legalázatosabb felterjesztés tétessék, mert a kérdéses lapnak irányzata időközben megváltozott, a terhelt szerkesztőnek politikai magatartása megjavult, tettét megbánta, és ígéretet tett arra, hogy mérsékelt magatartást fog tanúsítani, ami állami közérdekből előnyösnek tekinthető.

A miniszterelnök úrnak hozzám intézett megkeresésében kifejtett véleményét magamévá teszem, és a megkegyelmezést a köznyugalom lehető megóvása és az állami közérdek okából magam is indokoltnak vélem. Kiemelvén egyúttal, hogy tekintettel a már kitűzött tárgyalási határnap közelségére, ezúttal a főügyész véleményének meghallgatását mellőzhetőnek tartottam. — Minden további tárgyalás nélkül bátor vagyok Császári és Apostoli Királyi Felsőged elé azzal a legalázatosabb előterjesztéssel járulni, méltóztassék a Supilo Ferenc fiumei lakos ellen a *Novi List* című fiumei hírlapban múlt 1903. évi február hó 10-én, május hó 25-én, november hó 17-én, december hó 25-én és december hó 29-én elkövetett, s a büntető törvénykönyv 172. § második bekezdésébe ütköző nemzetiségi gyűlöletre való izgatás ötrendbeli vétsége miatt a budapesti királyi büntető törvényszék előtt megindított háromrendbeli büntető eljárásnak megszüntetését legkegyelmesebben elrendelni.

A legfelsőbb elhatározásnak ebben az értelemben szerkesztett tervezetét 5/. alatt vagyok bátor Császári és Apostoli Királyi Felsőgednek legmélyebb alázattal bemutatni.

Kelt Budapesten, 1904. évi október hó 7-én.

Dr. Plósz Sándor

Magyar igazságügy-miniszterem előterjesztésére a Supilo Ferenc fiumei lakos ellen a *Novi List* című fiumei hírlapban f. évi február hó 10-én, május hó 25-én, november hó 17-én, december hó 25-én és december hó 29-én elkövetett s a büntető törvénykönyv 172. § 2. bekezdésébe ütköző nemzetiségi gyűlöletre való izgatás ötrendbeli vétsége miatt a budapesti büntető törvényszék előtt megindított háromrendbeli büntető eljárás megszüntetését kegyelemből elrendelem.

Kelt Gödöllőn, 1904. évi október hó 17-én.

Ferenc József

1904. október 19-én

Plósz